

Međuodnos klime i turizma

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

Ublažavanje i prilagodba klimi (1)

Ublažavanje klimatskih promjena

- smanjivanje emisija stakleničkih plinova koje doprinose klimatskim promjenama → *dekarbonizacijom sustava*
- povećanje odliva stakleničkih plinova

Prilagodba (adaptacija) na klimatske promjene

- sposobnost sustava da se prilagodi klimatskim promjenama i klimatskoj varijabilnosti i vremenskim ekstremima (poplave, suše, tuča, obilne kiše, toplinski i hladni valovi, porast vodostaja), bez obzira na njihovu frekvenciju, trajanje i prostorni obuhvat
- ublažavanje nastalih šteta / iskorištavanje prilika / učenje kako živjeti s posljedicama

Hrvatska, prirodno tvoja

Ublažavanje i prilagodba klimi (2)

PRILAGODBA KLIMATSKIM PROMJENAMA

glavne aktivnosti za upravljanje rizicima
povezanimi s učincima klimatskih

UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA

glavne aktivnosti koje smanjuju
smanjenje emisija stakleničkih plinova

Izvor: <https://speaplincoln.ca/>

Hrvatska, prirodno tvroja

Dekarbonizacija turizma (1)

Turistička industrija EU:

- 2,3 milijuna poduzeća (uglavnom malih i srednjih)

Ugljični otisak turizma u svijetu:

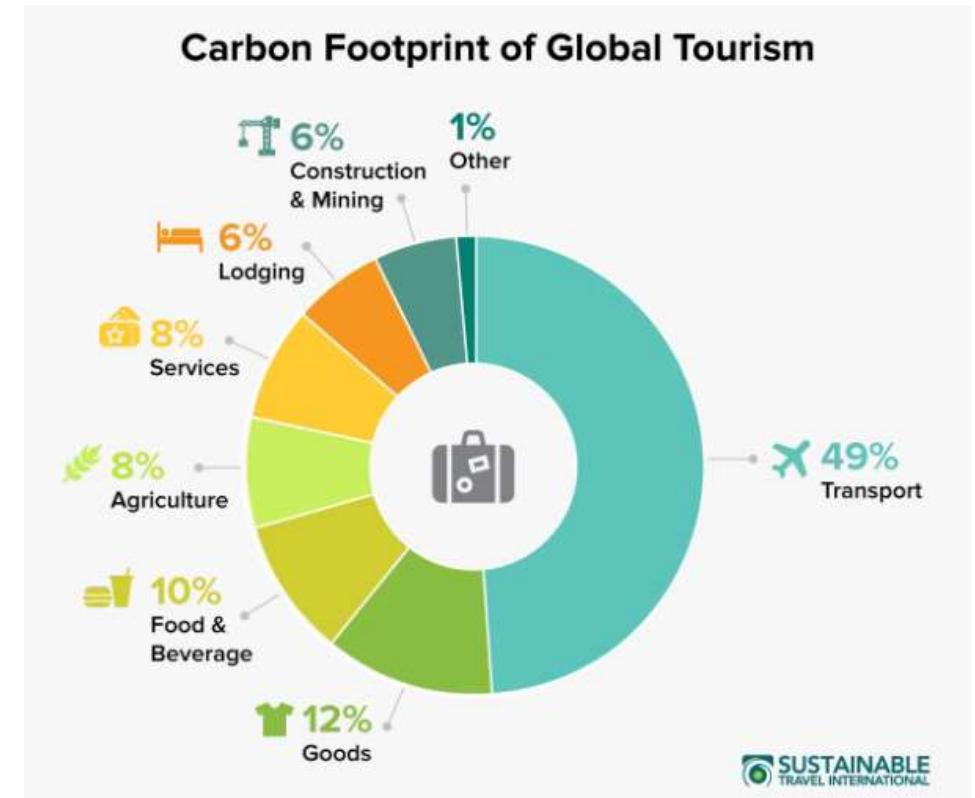
- 5 – 10 % globalnih emisija (ovisno o procjenama)

Primarne energetske potrebe turizma:

- Putovanje
- Smještaj
- Ugostiteljstvo

Način smanjenja ugljičnog otiska iz turizma:

- povećanje energetske učinkovitosti
- korištenje OIE
- očuvanje prirodnih ekosustava i povećanje zelenih površina

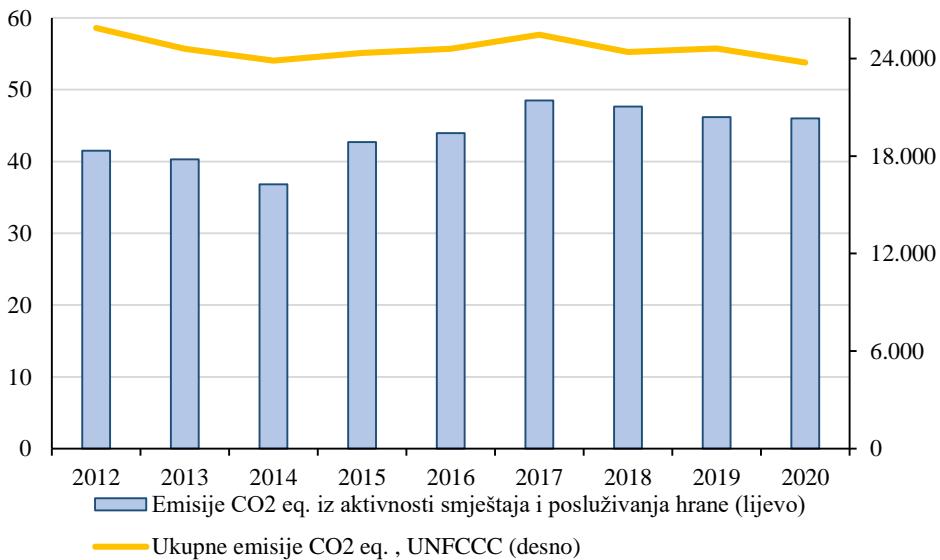

Izvor : Sustainable Travel International

Hrvatska, prirodno tvroja

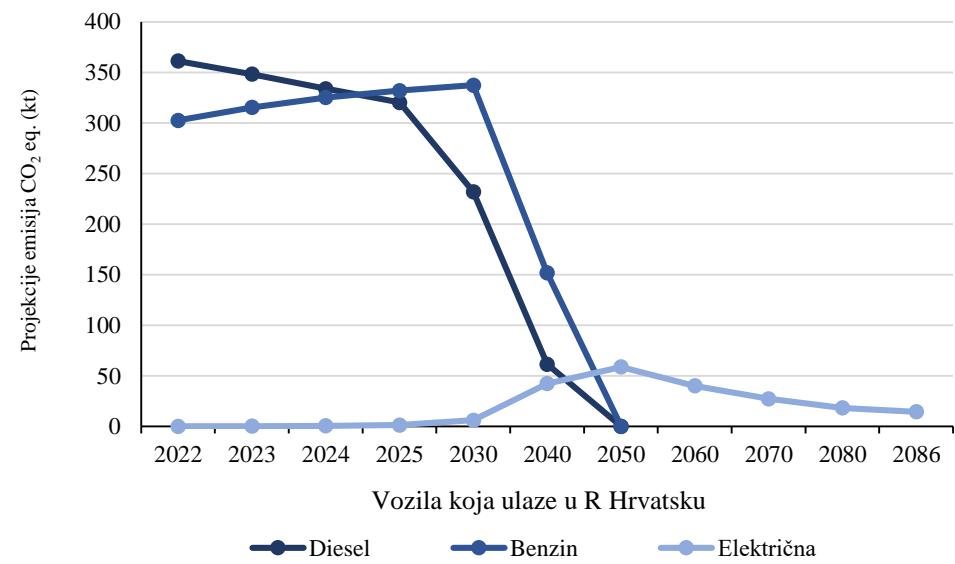
Dekarbonizacija turizma (2)

Emisije stakleničkih plinova – ukupne i u uslugama smještaja i hrane (NACE Rev. 2)

Izvor podataka: Eurostat/EEA (UNFCCC)

Projekcije emisija stakleničkih plinova iz vozila koja ulaze u RH

Izvor podataka: Akcijski plan sadnje dodatnih stabala za kompenzaciju emisija automobilskih turističkih posjeta RH do 2003., EIHP

Hrvatska, prirodno tvoja

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020)

Tablica 5-7: Mjere prilagodbe klimatskim promjenama u sektoru turizam: mjere vrlo visoke važnosti (01 – 04), visoke važnosti (05)

Oznaka mjere	Naziv mjere	Ključni dionici
T-01	Integriranje klimatskih promjena u strategiju razvoja turizma	Ministarstvo nadležno za turizam, ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, JLP(R)S, turističke zajednice na području županija, gradova i općina, DHMZ
T-02	Osvjećivanje stručnjaka uključenih u turistički sektor o utjecaju, rizicima i mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama	Ministarstvo nadležno za turizam, HGK, HTZ, turističke zajednice na području županija, gradova i općina, JUZP, javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području županija
T-03	Poticanje edukacije učenika srednjih škola i studenata o klimatskim promjenama	Ministarstvo nadležno za znanost i obrazovanje, Agencija za strukovno obrazovanje, HGK, HOK
T-04	Jačanje otpornosti turističke infrastrukture na različite vremenske ekstreme	Ministarstvo nadležno za turizam, ministarstvo nadležno za graditeljstvo i prostorno uređenje, ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu, JLP(R)S, DHMZ
T-05	Jačanje otpornosti lokalnih zajednica u sektoru turizma	Ministarstvo nadležno za turizam, JLP(R)S, turističke zajednice na području županija, gradova i općina, DHMZ

Klimatski parametri s utjecajem na turizam

Promjene klimatskih uvjeta odražavaju se na
sva turistička odredišta !

Parametri s utjecajem na turistička kretanja i poslovanje:

- temperatura
- broj sunčanih dana
- vlažnost zraka
- brzine i kretanja vjetra
- količine oborina

Nužno ugraditi prilagodbu klimi u strategije turizma na:

- nacionalnoj
- regionalnoj
- lokalnoj razini.

Više na: <https://prilagodba-klimi.hr/kategorija/prilagodba-na-lokalnoj-i-regionalnoj-razini/trazilica-po-jlrs/>

Izvor podataka:
<https://www.theguardian.com/environment/2021/dec/02/tourism-industry-climate-crisis>

Hrvatska, prirodno tvroja

Smjernice prilagodbe klimatskim promjenama

Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene
u razdoblju 2021.–2027. (2021/C 373/01)

Dostupno na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC0916\(03\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC0916(03)&from=EN)

Kod odabira aktivnosti prilagodbe uzeti u obzir:

1. Financijski kriterij – iznos potrebnog financiranja
2. Implementacijski kriteriji – moguće prepreke, brzina implementacije
3. Klimatski kriteriji – smanjenje ranjivosti, povećanje sposobnosti prilagodbe i smanjenje CO₂ eq.
4. Ekonomski kriteriji – održivo (ESG) financiranje i izvješćivanje o ulaganjima, nova radna mjesta
5. Društveni kriteriji – otpornost lokalne zajednice, unapređenje zdravlja, edukacija
6. Specifični kriteriji – vezano uz lokalne značajke i prilike

Negativni i pozitivni učinci klimatskih promjena

Glavni negativni utjecaji klimatskih promjena u sektoru turizma:

- smanjenje **turističke potražnje** u ljetnim mjesecima, radi visoke temperature, UV zračenja...
- smanjenje ili gubitak **usluga ekosustava**, kao elemenata privlačnosti u turizmu
- smanjenje raspoloživosti **vode**, osobito na otocima
- štete na **infrastrukturnim sustavima** i/ili njihova smanjena funkcionalnost (odvodnja otpadnih voda, odlaganje otpada, smještajna i plažna infrastruktura, hortikultura hotelskih kompleksa ...)

Pozitivne implikacije promjene klimatskih parametara:

- mogućnosti razvoja turizma **šireg prostora** destinacije (npr. planinski prostor zaledja)
- smanjenje **sezonalnosti** u ljetnim mjesecima
- povoljniji **klimatski uvjeti** u posezoni i predsezoni = produžetak sezone
- povećanje **konkurentnosti** i promjene u strukturi gostiju

Primjeri mjera prilagodbe turističkog sektora

- Razvoj specifične destinacijske ponude prilagođene klimatskim i prostornim obilježjima
- Poboljšanje klime urbanih područja (zadržavanjem vode, zelenih površina ...)
- Procjena ranjivosti na pojavu toplinskih otoka i ekstremnih oborina u naseljima
- Uspostavljanje prometne veze gradskog i okolnog, brdskog ili planinskog prostora
- Zaštita od štetnog djelovanja voda i visokih razina mora
- Dopuna kurikuluma srednjih i visokih turističkih škola
- Kontinuirano praćenje stanje turističke i druge infrastrukture
- Sadnja autohtonih ne-alergenih vrsta u destinaciji
- Izgradnja akumulacija za navodnjavanje
- Osvještavanje i edukacija dionika u turizmu ...

U tijeku RH projekt sadnje dodatnih stabala za kompenzaciju CO₂ iz vozila turista

Hrvatska, prirodno tvroja

Primjer mjere: sprječavanje erozije plaža

Izvor:

Hrvatska, prirodno tvoja

Primjer mjere: zasjenjivanje/smanjenje vrućine (1)

Izvori: <https://www.buildinggreen.com>, <https://www.nrdc.org/>

Hrvatska, prirodno tvoja

Primjer mjere: zasjenjivanje/smanjenje vrućine (2)

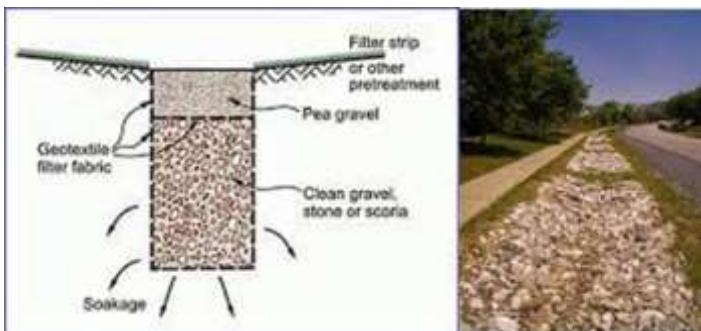

MEDIOPADANA kolodvor
nova željeznička stanica velikih brzina u Italiji između
Milana i Bologne,
arhitekt: Santiago Calatrava

Hrvatska, prirodno tvoja

Primjer mjere: kontrola bujičnih voda (1)

Izvor:

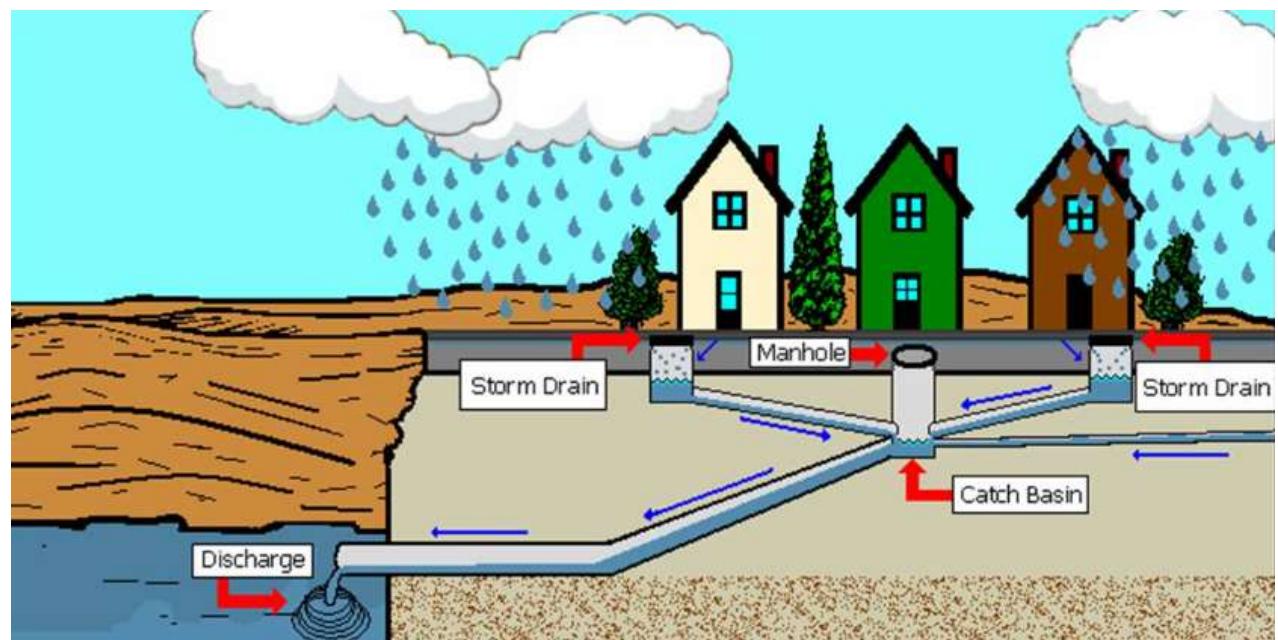
Korištenje tekstilnih materijala te šljunka i kamena u kontroli bujičnih voda

Izvor: <https://braytopsoilandgravel.com/>

Hrvatska, prirodno tvroja

Primjer mjere: kontrola bujičnih voda (2)

Izvor: <https://www.thewatertreatments.com/wastewater-sewage-treatment/stormwater-management/>

Primjer mjere: regenerativni pristup oborinskim vodama – prirodni/moderan dizajn

Izvori: <https://ldpwatersheds.org/about-us/>, <https://mygreenmontgomery.org/>

Hrvatska, prirodno tvoja

Primjer mjere: prilagodba i ublažavanje (1)

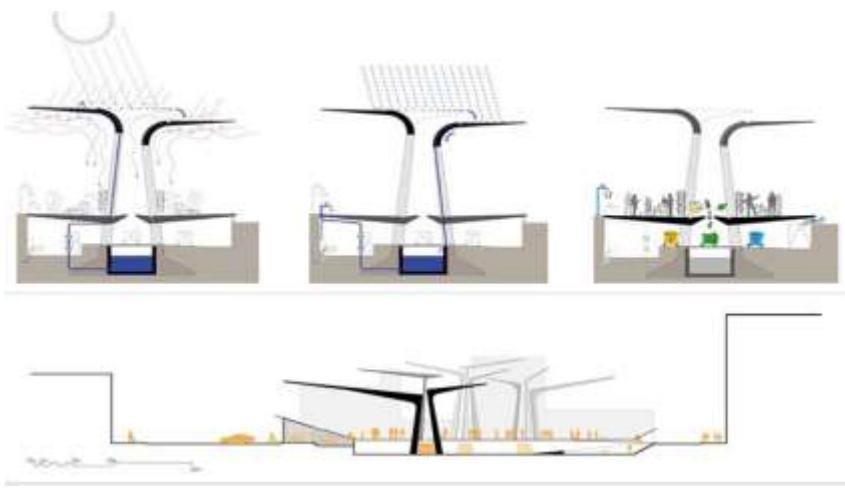
Izvor: <https://www.greenroofs.com/>

Izvor: Chicago City Hall, Diane Cook i Len Janshel , National Geographic Image Collection

Hrvatska, prirodno tvoja

Primjer mjere: prilagodba i ublažavanje (2)

Izvor: <https://www.buildinggreen.com/>

Hrvatska, prirodno tvoja

Prilagodba klimatskim promjenama i NPOO

Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma
(<https://fondovieu.gov.hr/pozivi>)

Dio ukupnih ulaganja dodijelit će se za:

- **Ublažavanje klimatskih promjena**
- **Prilagodbu klimatskim promjenama**
- Održivu uporabu i zaštitu voda i morskih resursa
- Kružno gospodarstvo, uključujući prevenciju i recikliranje otpada
- Prevenciju i kontrolu onečišćenja zraka, vode ili tla
- Zaštitu i obnovu biološke raznolikosti i ekosustava

Katalog tipskih projekata s fokusom na zelenu i digitalnu tranziciju:

https://mint.gov.hr/UserDocsImages/NPOO/20211108_Katalog%20tipskih%20projekata_final.pdf

Hrvatska, prirodno tvroja

Informiranje dionika u turizmu

 Hrvatska priroda
Pretražite stranicu Search icon

Vijesti Održivi turizam Projekti Turizam za sve Upravljanje i edukacija Međunarodna suradnja Finansiranje Dokumenti

Održana konferencija „Održiva budućnost turizma“
Danas je u Šibeniku započeo tradicionalni susret turističkih djelatnika te svih dionika u hrvatskom sustavu Republike Hrvatske – Dioničari hrvatskog turizma

„Jačanje otpornosti turizma na klimatske promjene“ - poziv na radionicu
U svrhu osvjećivanja dionika uključenih u turistički sektor i interesantnih dionika u turizmu i inovacijama

Pratite nas na: <https://mint.gov.hr/odrziviturizam>

Osobni izbori u borbi protiv klimatskih promjena

Izvor: <https://www.earth-changers.com/purpose/climate-change>

Hvala na pozornosti!

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

Dr.sc. Mira Zovko

mira.zovko@mints.hr
mints.gov.hr